

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvésének előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (iskola-utca 4. sz.)

A börze.

(k) A börzejáték ügyességet, elméséget, előrelátást igényel, szükséges hozzá egy adag csalafintaság s a nyereség biztos. III. Napoleon császárról mondják, hogy midőn a titkos jelentésekből látta a háború kikerülhetlenségét, meghívta bizalmas értekezletre a bankárjait, ügyvéteket s meghitt zsidait, kiadta az ukázt: a börzén minden lehető összegig játszani kell. Néhány napra háborút izent, az értékpapírok estek, az elmésséggel kapcsolatos előrelátás megteremté gyümölcsét: egy börze generáció bukott, de a háború költsége fedezetre talált.

Az egyenes jellemű német császár, ez az önző üzleti érdektől ment gavallér uralkodó nem tett így. Minden üzleti számítás nélkül mondott két harcias beszédet s e két beszéddel háromszáz millióra rugó értékűlönbözötet teremtett Németország pénzügyeinek. S ez a derout azóta nem hogy csökkenne, hanem napról-napra fokozódik, érezteti a hatást nemcsak Berlinben, terjed a hullám s először Bécsre, most már Budapestet is fenyegeti.

Budapestet Bécs fenyegeti leginkább. Fenyegeti pedig sok rosszindulattal, háttározott ülési szándékkal. Czelja lehetlenné tenni a magyar értékpapírt külföldön. A berlini börzederout s az ezt

megelőző kínai háború ez esetben lefelül szolgáló ok, mely alatt galád jäték titok nem maradhat. Ha tisztán a spekuláció rovására történe mindez, komoly figyelmet keyésbé érdemelne, amde most már nem az egyesek vagyónáról, hanem gazdasági életünk belső organumának hatásos megtámadásáról van szó s így mélyen belelyul az árfolyam rohamos hanyatlása létkérdésünkbe s a többség törzsvagyonát fenyegeti bukással olykép, hogy befektetésünk hovatova értéktelen papírossá válik.

Az osztrák pénzügyi piac a külföldről leszorítani, s ez által teljesen kelezéjébe csalni igyekszik értékpapírjainkat teljesen leszorított árfolyam mellett. — Az osztrákoknak fizetésektelenségünkről szóló híresztelése az amúgy is gyenge budapesti pénzügyi piac eredményesek annál is inkább, mert a bécsi aknamunka budapesti ellenünkára nem talál s így teszik sajnálatra méltóvá a folytonos tözsdederoutok folytán kétségbeesett börze-lovagokat.

Ezen segíteni kell már csak azért is, mert a kérdés megoldása nemcsak egyeseket, hanem az egész országot érdekli. A legközelebbi segélyt adni pénzügyeink kötelessége. Adják ki a bankok félévi mérlegeiket mihamarabb s czáfolják meg a fizetésektelenségünkről szóló híreszteléseket. Támogassák pénzügyi piacunkat anyagilag is, mert ez által

régi medrébe helyezvén vissza, normális életet teremtenek.

Függetleníteni kell piacunkat a külső nagy hatások alól, főleg Bécs gyalázatos aknamunkájától. — Természetes, hogy a külföldi hatástól menekülnünk teljesen nem lehet, amde a romboló hatás ellen mégis minden erővel védekezni kell. Erre a legalkalmasabb: erős ipar és önálló kereskedelem megteremtése. — A szárnypórgálgatások eddig sem sikertelenek s épen ezek bírták a szomszédos államot arra, hogy külföldről leszorítva bennünket a fejlődő ipar és kereskedelem megteremtéséhez szükséges tőkét ne az osztrák piac megkerülésével, hanem csakis az ő közvetítések mellett szerezhessek meg a drága tőke első gyümölcsétök élvezzék s kettős kamatját mi nyögjük.

A mi vállalatainkban mindenütt külföldi pénz van s értékeink külföldi lakat alatt hevernek s ha baj esik és pénz kell, mindenütt a külső értékek szerepelnek. A házi bajokat házilag orvosolják mindenütt, a nemzetközi seb azonban mindig nálunk fakad ki. Mi érezzük, ha Amerika lenyakazza Kubát, ha Anglia megfeszíti Transzvált s a villamos vasut részvénye, a rimamurányi papírja esik, ha a boxer vért kíván szívni európai testből.

Amde a bajt még jobban elmérgesíteni nem hagyhatjuk. A börze áldatlan

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Nyári tragédia.

Ha van lelkükben érzés, szívükben szálamom, olvassák el a históriámat. Szomorú az ugyan és egyszerű is, mulatni nem fognak rajta, de benne rejlik egy járásbíróági tollnoki élet egész tragikumája, egy megtörni készülő szív kimondhatlan keserve.

A szóban forgó járásbíróági tollnok én vagyok. A históriám pedig a következő:

Megértem már husz zord telet és tizenkilenc nyarat (a tavaszokat és őszyket nem is számítva), de a szerelmet meg nem izlelém.

Életem ha nem is boldog, de nyugodalmas vala; napjaimat nem háboríták meg események és lelkem hasonló volt egy sima tó tükréhez. Nem vala okom sorsom ellen zugolódni. Hiszen a szerelem füzere nélkül való élet — hogy magamat szakmám műnyelvén fejzzem ki — nem jelent pozitív kárt, legfeljebb elmaradt haszonnak volt minősíthető.

Életem huszadik nyarával ez megváltozott. Megismertem őt. Ő egy 15 éves bakfis volt (még most is az), a kinek pusztá gondolata is

megrezegteti szívem hurjait. Álmodozó szemek kékek valának, mint távoli hegyek és tekintete oly sokat mondó, mint a — — de nem. Végül is az író nem tollnok és a tollnok nem író (csak írrok). Én fel tudom venni esetem tényálladékát és ki tudom domborítani a lényeges uozzanatokat, de nem tudom leírni ő-t. Mi szerettük egymást tiszta platonikus szerelmmel.

Hogy miként szerettük egymást, azt nem fogom ecsetelni; a ki próbálta, úgy is tudja, a ki pedig még nem tudja, próbálja meg és ismerni fogja a szerelmes ember gondolkozásmódját, a ki irigy a szellőre, mely szabadon csókdoshatja szerelmesének ajakát, haragszik a fülemülére, mely vig danájával magára vonja annak figyelmét. A szerelmes ember ideálját a hónál fehérebbnek, a napnál tisztábbnak, az anyagnál ártatlanabbnak, szóval mindennek gondolja inkább, csak hui, gyenge ingatag nőnek nem.

Pedig gyengébb, hiúbb és ingatagabb valami nincs a nőnél.

No de ne bölcsekedjünk most erről, denique mi szerettük egymást nagyon.

Egymás szeméből olvastuk a határtalan, a lángoló szerelmet, de még nem beszéltünk

róla soha. Én már hetek óta készültem a vallomásra.

Őnök talán csodálkoznak sőt nevetnek ezen. Nehéz dolog ám kérem az a vallomás. Érezni az még csak könnyű, hisz érzelmeimben, mint már előadtam, nem volt semmi hiány; de kifejezni e nagy s nemes érzelmeket soha sem bírtam. Pedig mondhatom, hogy igen szorgalmasan készültem a fontos pillanatra. A kölesönkönyvtárból csupa oly regényeket hoztam ki, melyek szerelmi vallomásokban bővelkedtek, ezekből azután összeszerkesztettem a legszebbet, s gondosan tanulmányoztam a helyzetet. Pontosan kidolgoztam minden részletet. Képzetelem kifejtette, hogy mit fogok hebegni én és mit fog válaszolni szemérmes pirulással ő. De a kivételre csak nem akart alkalom nyilni. Mert a mikor lett volna bátorságom, akkor nem voltunk egyedül, és a mikor egyedül voltunk, akkor meg nem volt bátorságom. De a minap bátorító czélzásokat tett ő egy esetleges vallomás kedvező fogadtatása ügyében és ekkor iszonyuan erős elhatározás született meg bennem. A legközelebbi alkalmat feltétlenül fel fogom használni. Elhatározásom erős és szilárd volt, mint a martyrok meggyőződése. Tisztelet-

munkáját uton-útfélen tapasztaljuk, végelgyengülését azonban figyelemre kell méltatnunk s a sürgős segélynyújtást a nemzet kötelességszerű önző érdeke kívánja. Oly feladat, oly fontos kötelesség ez, melynek sürgős teljesítése első sorban a kormány kötelessége. Az osztrák pénzeszsákok sulya alatt tehetetlenül hever a Lloyd-társulat kétségbeesett gyülekezete, mely oly sokszor fenyegette vesztélyl a nemzeti vagyont. Vegyük ezt észre s lássuk benne nemzeti gazdaságunk és társadalmi jólétünk veszedelmét és segíteni kell rajta gyorsan, erélyl, kitartással. Az ut világos, melyre lépünk kell: fejleszteni iparunkat, erősíteni kereskedelmünket s teremteni független magyar pénzüpiacot.

Néppárti népgyűlés.

Nap-nap után halljuk, hogy az országgyűlés berekesztése után a pártok a közel választásokra való tekintettel szervezkednek. Ujabbán a függetlenségi párt lépett akcióba s népgyűlések tartásával iparkodik elveinek tért hódítani, melyről az utóbbi időben egy kissé leszorult. Örömmel vesszük az eszmék harcát, mert így tisztulnak a fogalmak, a mi üdvös és eredményes is.

A néppárt a kezdeten túl van, halad előre a megkezdett uton s hirdeti széles ez országban a boldogulásra vezető elveket. Ennek nyújtja bizonyítékát az alábbi meghívó:

A galgóczi választókerület lelkes és elvű néppárti polgárai

Nagy-Kosztolányban

1900. évi július hó 29-én, vasárnap, délután 3 órakor a templomtérben

Néppárti népgyűlést

tartanak, a következő tárgysorozattal:

1. *Elnöki megnyitó.* Tartja: Zmeskál Zoltán, orsz. képviselő, nagybirtokos.

2. *A keresztény iskoláról s a keresztény nevelésről.* Tartja: Sándorfi Nándor plébános.

tel hajlottam meg önmagam előtt, ily bátor elszántságot érezve kebelemben.

A várt kedvező alkalom nem sokáig várattott magára. Néhány nappal ezelőtt uzonnára voltam hivatalos Sárka szüleihez, ha jól emlékszem valakinek a nevenapját ünnepeltük. Képzhetik önök, hogy milyen kedves, kellemes délutánom volt nekem; örömet és boldogságot csak az zavarta meg, hogy nem maradtunk magunkra és én erős elhatározásomat még nem érvényesíthettem. Igaz ugyan, hogy már előre remegtem a kedvező pillanattól, mert a mint Sárka fénylő szemébe néztem, azonnal elment minden bátorságom, s a lehető legszebben kigondolt vallomást azonnal elfelejtettem.

Végre még is csak rám mosolygott a szerencse. Lementünk a kertbe sétálni. A mama meg a papa csakhamar eltávoztak s mi egyedül maradtunk a kerti lugasban. — Mindketten reszkettünk. — Tudtuk, hogy két perc múlva meg fogjuk egymást csókolni.

A kegyetlen sors azonban másképp akarta. De ne előzzük meg az eseményeket.

Sárka! szólaltam meg iszonyúan melázva s remegő hangon.

Sárka örömtől ragyogó és rendkívül ke-

3. *A néppárti feladatairól.* Tartja: lovag Chevalibogovszky Sándor, nagybirtokos.

4. *Az egyházközpontok törvények revíziójáról.*

Tartja: Brucker M. Agost, galgóczi plébános.

5. *Elnöki zárszó.*

Nagy-Kosztolány, 1900. július 14-én.

A rendezőség.

Cselédmizériák.

III.

A cselédügynek társadalmi uton leendő rendezésének jelenlegi viszonyaink közepette leghivatottabb ügyvivője a nöegylet. Szerintem ugyanis a nöegyletnek kellene kezdeményezni egy oly intézmény létesítését, a hol a cseléd szolgálati ténykedése folyamán csekély szabadidejét lelkiéletének, műveltségének, erkölcsi és társadalmi felfogásának megfelelő szórakozással töltené, ismeretkörét szélesítené; azon esetben pedig, midőn a cseléd hely nélkül van, e helyen kapna ocsó szállást és ellátást, melynek ellenében ismeretkörünek megfelelő munkát végezne. Pótolná ez intézet a kézi munka, háztartási, szóval a cselédképző iskolát, a melyekben nemcsak dolgozni tanulnának meg cselédeink, de hozzá szoknának a rendhez, tisztasághoz és tisztességes élethez, viselkedéshez is, a mit a szülői házban talán nélkülöztek.

Reó István rendőrfőkapitány kísérletet is tett, azt hiszem, ugyanezen intenczióval, midőn cselédzállásokat létesített, s hogy ezt a cseléd-szerző intézetekkel kapcsolta össze, — bár egyéb mód rendelkezésére nem állott, helyesnek még sem tartom. Ez által ugyanis a cselédet még közelebb hozta a cselédhelyező intézetekhez, a minek káros hatását ismételtelen bizonyítanom nem szükséges.

Nöegyleteinknek kellene ez ügyben karöltve munkálkodni s teremteni egy cselédotthon, a hol cselédeink becsülete, tisztessége ótalmat találja; erkölcsi érteke fejlődne, munkássága tág teret találja s így megszűnnék az a sok alkalom, mely cselédeinket teljesen lehetetlenné teszi a szolgálatteirle.

Oly kérdés ez, melynek megoldását véleményem szerint szívesen segítené elő a közönség még áldozatokkal is, támogatná a törvényható-

gyos buzdító pillantásokat vetve rám, mellém leült.

— Már régóta akarok magának mondani valamit.

— Ugyan mit!

— Oh édes angyalom, szívem, egyetlenem, kimondhatatlanul szeretlek.

— Szeretlek! suttogá ő alig hallhatóan és ezzel boldogan mosolyogva lehunyta szemét. A kölcsönkönyvtár révén alapos értesülései voltak egy kellően felszerelt szerelmi vallomás szabályszerű kellekei tekintetében.

Én ugyanez és révén tudtam kötelességemet és így szóltam magamhoz: No most, János, elérkezett a pillanat, a melyért érdemes volt megérned életednek huszadik kánikuláját.

Ekkor ah, irtózatos pillanat, megereadt az orrom vére. Néma rémülettel szedtem elő zsebkendőmet, és mindenféle lélekzési manipulációval igyekeztem megállítani a böszülten csurgó forrást.

Sárka a kölcsönkönyvtári regénye értelmében tulságos hosszúnak találta a várakozást és bátorítogva valamivel hangosabban suttogta:

— Szeretlek.

Mint egy éles beretva úgy nyilallott ez a szó a szívembe:

ság s hiszem, hogy es uton rövid idő alatt lényeges átalakuláson menne keresztül az az osztály, melynek keretében manapság legtöbb a bukás, melynek jésztően növekedő számaránya szinte lehetetlenné teszi a családi élet célirányos működtetését. E célra elég volna egy oly intézet létesítése, mely legalább 40 személynek nyújthatna ellátást. Állandó felügyelő alkalmazása mellett szigorú házszabály volna készítenendő, melynek gőczpontja az állandó elfoglaltság s a szabados élet meggátálása.

Ha társadalmi téren az általánosan ismert bajnak némi gyógyulását elérnők: a probléma megoldása véleményem szerint rendszertől uton kevésbé ütközőnek nehezségbe.

Cseléd törvényünk szerint „cselédnek az tekintetik, a ki magát szerződésileg bizonyos háztartási vagy gazdaság körüli személyes és folytonos szolgálatra legalább is egyhavi időtartamon át bérért való teljesítésére kötelezi.” Ezen meghatározás hiányos, mert nem jelöli meg azon háztartás és gazdaság körüli szolgáltatásokat, a melyeknek végzése a cselédminőséget képezi. De hiányos azért is, mert csakis szerződéses viszonyban álló egyént tekint cselédnek; holott a cseléd törvény intencziója, egyéb törvényünk, törvényerejű jogszabályunk és joggyakorlatunk szerint, illetőleg azokból kitesztőleg a szerződésbenlétet nem multhatatlan kellék ahhoz, hogy valaki cselédnek tekintessék.

Ezen hiányok gondos elkerülése végett legcélszerűbb volna kimondani, hogy cselédnek az tekintetik, a kinek e célra hatóság jogositványa van, vagyis a cselédminőség hatóság jogositványhoz volna kötendő s ennek elnyerési módzatai megállapítandók és felsorolandók volnának. Ezen intézkedésnek kiszámíthatatlan előnye volna főleg az, hogy a cseléd szolgálatától az arraméltatlan és alkalmatlan egyének távol tarthatók volnának, míg ma a gyermekkorukat kivéve — mert csak 12 éven alóliak nem kapnak cselédkönyvet — cseléd szolgálatra jogositványt nyer a cselédkönyvvel. E cselédkönyv azonban semmi garanciát nem nyújt a cseléd magaviseletére, előéletére, munkaképességére stb. annál is inkább, mert a cselédkönyv bejegyzései nemcsak hogy nem mérvadóak a cseléd személyes-

— Csacsi.

Én rendkívül szégyeltem magamat. Igy ültünk egymás mellett szótlánul, resignáltan. Én így fohászkoztam elkeseredésemben: Uram Istenem, engedd, hogy folyjon ki belőlem az egész vér, és ne éljem túl ezt a napot.

Mi vala hozzám képest Tantalus?

Semmi. Ő gyümölcsök között ült, s ha utánuk nyult, eltűntek. Én, hogy ugy fejezzem ki magamat, csókok között ültem, s midőn utánuk akartam nyulni, megindult az orrom vére. A mekkora különbség van a görög dinnye és Sárka csókja között, olyan nagy különbség van köztem és Tantalus között. Isten nem hallgatta meg fentebbi fohászatomat, de mire a vérezésem elállott, már ott volt körülöttünk az egész háznép.

Búsan sóhajtám Bánk-bánnal:

— Nincs a teremtésben vesztes csak én.

Sárka megharagudott.

Még ő beszél, hogy nincs a teremtésben más vesztes csak ő.

Azóta ki nem állhatott engem, s midőn valaki udvarolni kezdett neki, mindig azt kérdezte tőle:

— Apropos, nem szokott magának az orra vérezni?

Omega.

tulajdonait illetőleg, hanem „muszáj”-ból teljesített jóindulatu kötelesség lévén, mindig kétségben hagyja új cseléddel szemben a felfogadót.

Semleges.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **József főherceg utazása automobil kocsin.** József főherceg ma reggel 7 óra 10 perczkor Bihar-Diószegről Braun vezérkari alezredes és báró Vécsey százados kíséretében a fővárosba érkezett. A főhercegre Libits Adolf és Unterauer József udvari tanácsosok várakoztak. A főherceg a keleti pályaudvaron megreggelizett s 8 óra előtt egy automobil kocsin Unterauer József udvari tanácsos, egy Ganz-gyári mérnök és az automobil tulajdonosának kíséretében Alcsuthra utazott. A gép a személyvonat sebességével halad és így a főherceg 10 órakor Alcsuthon volt.

— **Mócsi Antal halála.** Kalocsáról jött a távirat, a mely hírül hozta Mócsy Antalnak, Zalamegye tapolcai kerülete országos képviselőjének, a néppárt tagjának halálát. Benne a parlament lelki-ösmeretes és igen buzgó tagját vesztette. Kit saját pártja nagyrabecsült és szeretett, de a művelt, szelíd és szimpátiikus öreg urat a többi párt is tisztelte. Egyszerű és kissé hosszadalmas szónok volt, de nem üres vagy frázisos. Igen gyakran bizták meg szónoklattal, kivált az obstrukciós időben. Népies beszédjei különösen a gazdasági állapotokkal, az iskolaügygel és közérkölcsekkkel foglalkoztak s nevezetessé vált folyton megismélt akciója az erkölczestelen képek, fotográfiák és ifjusági könyvek árulása ellen.

Mócsy 1842-ben született Szegeden. Kalocsán tanár és a katolikus tanítóképző igazgatója volt, egyszersmind szerkesztője a Kalocsai Néplapnak. A Szent István-Társulat irodalmi osztályának választmányi tagja volt. A politikában csak 1896. óta szerepel, midőn Kossuth Ferencz ellen lépett föl Tapolczán néppárti programmal s Kossuth Ferenczet meg sem akarták hallgatni, ki erre a jelöltségtől visszalépett. Két év óta sokat betegeskedett, gyomorrákban szenvedett, mely szép, férfias alakját egészen megtörte. Választóit minden évben meg szokta látogatni s nekik beszámolni. Kerületében annyira közkedvelt volt, hogy a nép ragaszkodásában őt pótolni bajos lesz. Jó és okos embernek, ki kötelességét teljesítette, halála mindig veszteség, nemcsak családjára, hanem a társadalomra is.

— **Névmagyarosítás.** Freud Géza magyaralmási lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Földes”-re, Ochs Lőrincz velencei lakos pedig „Ott”-ra magyarosította.

— **Állat az emberben.** E czim alatt megirtuk azt a gyalázatos oselekményt, melynek egy honvéd tizedes volt a hőse. Mint hírlík s ez még inkább súlyosbítja a helyzetet, a hős nem is afféle közönséges tizedes, hanem irodabeli, tehát némi intelligenciával bír. Ha ez így igaz, annál inkább elvárjuk, hogy az illető intelligenciájára s altszti rangjára való kiváló tekintettel elvegye méltó büntetését, mert egy védtelen, ártatlan kis lánynak így vakmerő megbecstelenítésével meggyalázta azt a kardbajtót, melynek szeplőtlenségét tisztelni szoktuk.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A kajászó-szentpéteri chebra kadischa-egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazon jó barátaink és ismerőseink, kik felejtethetetlen, jó leányunk szomorú elhunytá alkalmából bennünket részvétnyilatkozataikkal felkeresni, temetésére koszorút küldeni és kocsijukat rendelkezésünkre bocsátani — szívesek voltak, a magunk és családunk nevében, — ez uton is hálás köszönetünket, Ifj. Weisz Jakab és neje.

— **Kerekpárverseny.** A kerékpár-versenyt rendező bizottságtól vett értesítés szerint holnap azaz vasárnap délután fél 2 órakor a sárkereszturi sorompónál leendő megjelenésre kéri fel az érdekelteket Ludasi Béla, a bizottság jegyzője. Több oldalról érkezett felkérés folytan s annál is inkább, mert az érdeklődés nőttön nő, nevezéseket holnap d. e. 10 óráig elfogad a bizottság jegyzője, Ludasi Béla az Elite-kávéházban. Mint értesülünk, az utolsó csoporttal egy orvos is megy az esetleges baleset azonnali orvoslására. A versenyt az érdeklődő közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Az iskola-utca mocsara.** Már hosszabb idő óta tapasztaljuk, hogy az iskola-utca csatornája büzhöd vizzel van tele. Tény az, hogy a levezető csatornának nincs meg a szükséges esése, de még igazabb tény az, hogy az iskola-utca néhány lakója oly megnevezhetetlen dolgokat öntöz a csatornába, hogy szinte természetesen találjuk azt a penetrális büzt, mely elárasztja ebben a rekedő hőségben az iskola-utczát. Nem ártana ez utczát gyakrabban süpöretni, a közegészségügyi törvényeket megszegő lakosokat pedig néhány korona pénzbüntetéssel észre téríteni.

— **Egy liget.** Van egy liget városunkban, melyet régi, hatalmas fákkal megfiosztottak, sőt vényvel körülszegélyeztek s aztán levette róla a hatóság a kezét. Padjai minden kritikán aluliak, a tisztántartása pedig olyannyira elhanyagolt, hogy már jóformán járhatlan Mindenki tisztában volt vele, hogy a szeminarium mögötti ligetről szól az ének. A hokrok alja telve van szalmával, gyanus papírhulladékkal és sok egyébvel, a miről a jó izlés tiltja a megemlékezést. Mint a rossz nyelvek beszélnek, jelenleg ez az ott állomásozó bérkocsisok mellékhelyisége. Seprőt meg a liget nem látott, de látott annál több czigányt, a kik hetenként többször tartanak e helyütt népgyűlést. Kérünk egy kis figyelmet e helyre is.

— **Járvány.** Lovasberényben és Csóron a lépfene, Pákozdon a sertésvész járványszerűleg fellépett. A szükséges óvintézkedések megtették.

— **A legizletesebb asztalviz a „Kristály”** Szent-Lukács-fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

— **A „Magyar Lányok”** 29. száma kedves, változatos tartalmával bátran adható serdülő leánykák kezébe. A *Tutsok* anna szerkesztésében megjelenő képes heti lapot olvasóinknak melegen ajánljuk. Előfizetési ára egész évre 12 korona.

KÖZGAZDASÁG.

— **Szövetkezetek szövetsége.** A hitelszövetkezeti kongresszus választmányának alakításánál újból felmerült az a terv, hogy teremtsék egy országos központ, mely a szövetkezetek különböző ágaiban működő férfiak legjavát egyesítve irányadó legyen az általános érdekű szövetkezeti kérdésekben. Lehetetlen, hogy egy ilyen szervezet, lehetővé téve a tapasztalatok közlését, a különböző vélemények kicserélését ösztönzőleg ne hasson a szövetkezeti élet fejlesztésére. Mind ezt el lehet érni csekély költséggel és aránylag csekély fáradsággal s összehozva a hitel-, rogyasztási-, termelő- és tejszövetkezeteket, nem lesz nehéz oly tekintélyes organumot teremteni, mely könnyen visszaverheti az ellenünk irányuló támadásokat s amelynek véleményét szövetkezeti

ügyekben mellőzni szinte lehetetlen lesz. A szövetkezeti törvény reformja, a vidéki szövetkezeti központok fejlesztésének kérdése és sok más hasonló fontosságu ügy kívánatosá teszi, hogy e tekintetben minél előbb eredményeket érjünk el. E javaslat egyébként a hitelszövetkezeti választmány alakulásánál egyhangu helyesléssel találkozott.

— **Vetőmagvak (Manthner Ödön tudósítása.)** Luczerna kereslete a belfogyasztás részéről, ha nem is tulságosan, de az idöszakhoz mérten mégis elég élénk volt. Olasz származásu magból néhány kisebb tétel elkelt. *Vörös lóhere.* 1899. évi termésü belföldi magból két kisebb tétel 50-60 firtjával vettek meg. Az Amerikából beérkezett tudósítások továbbot is kedvezőtlen híreket hoznak az új termésről az árak folyton emelkednek. *Bíborhere.* Új termésü magot a termelőhelyeken 28-30 firtjával vettek, olyan mag, melyet eső nem vert, magasabb áron is elkelt: élénk forgalom mellett a hangulat állandóan szilárd. *Tarlórépa* mag iránt bár esőkent kissé az érdeklődés, külföldön azonban mégis rendkívül szilárd a hangulat. A beköszöntő élenkbb forgalommal szemben a termelő gazdára nézve igen fontos, hogy a piacz helyzetéről, termésé jobb értékesíthetése czéljából, folyton tájékozva legyen. A Mautner Ödön magkereskedő, teljesen költségmentesen sürgönyileg vagy levélben, minden gazdát, ki hozzáfordul, kimerítően tájékoztat az összes magfélék napi áráról.

Szerkesztői üzenetek.

— **D. Matilka.** Az ily áratlan turbékolás bármily jól esik is nekünk, le nem közzölhetjük. Verselésnél a Múza esőjén kívül néha a verstan is szükséges s a sorok tetszés szerinti megnyújtása vagy megrövidítése még a poetica licentia alkalmazásával sem engedhető meg mindig. Nem szabad esüggödni, talán Anor nyíla nagyon erős volt s az okozta a hibát. Szébbet, jobbat kérünk. Próbá szerenese.

— **T. István.** Helyben. Az eszme szép, bár rég ismeri. A kidolgozás, helyesírás gyatra. A verstant lapozgatni kell. Nagy jövőt nem jósolunk. Az ön várra vári vándora kardot rántott s árváját a papirkosárba vezényelte. Maradjon a hivatásánál, ott több babér kinálkozik.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

Értesítés!

Értesitem azon t. ve-
vőimet, a kik 1900. ju-
nius hó 2-án üzletemben
áruf vásároltak, azon
napról keltezett számlá-
juk teljes összegét leg-
később f. é. augusztus
hó 30-ig átvehetik.

Tisztelettel

Wébermann J.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF
 ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLOMDISZÍTÓ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZEKESFEHÉRVÁROTT,
 Szt.-Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A főtisztelendő Clerus, magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletemet szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom.
 Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:

Oltárépítést és oltárdiszítést,
 új oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szentsírok építését aranyozását és festését,

minden stylben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

T. Ifj. Schaumann József urnak Székesfehérvárott.

A számlát az aranyozási munkáról már néhány nap előtt megkaptam, nagy mérvű elfoglaltságom miatt azonban ezt csak most hozhatom becses tudomására. — Egyttal irásban is örömmel értesítem, hogy az aranyozási munkával, nevezetesen a gyertyatartók megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve, s a mennyiben tehetem még e nyár folyamán a főoltár egész aranyozásának felújítását Önnel fogom végeztetni. Fogadja kedves Schaumann Ur tiszteletem és köszönetem nyilvánítását, melylyel maradtam

igaz tisztelője
Domján Károly, plebános.

Várpalotán, 1900. jul. 7-én.

Tisztelt Schaumann Ur!

A padnai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmilag elhozatom.

Ezen alkalommal készleges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rámájának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte: s így önt bárkinek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

tisztelettel
Beleznay István, plebános.

Velence, 1899. nov. 14.

M. K. EGYETEM
 VECYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY
 SZTLVKACSFURDOI
 HEGYIFORRAS
 ICENTISZTA
 BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATO:
 FUSZERKERESKEDESEKBE
 VENDÉGLÖKBE
 ÉS MINDEM VASUTI
 ETKEZO KOCSIBAN.

SZÉKESFEHÉRVÁRON:

Kovács Pál, Ófner Béla, Taubler Béla, Bogyay Antal,	Deutsch F. Adolf, Stern Béla, Üzv. Birknayer La- josné,	Nyáry Béla, Lichtneckert József és Göndör Samu
--	--	---

kereskedéseiben.

Uj butor raktár!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, Buza-piacz (Simor-utca) 1. sz. dr. Szendefi-féle házban (az emeleten)

uj fiók butor-raktárt

nyitottam, melyben a legjobb butorokból, ugyszinte menyasszonyi kelengyékben nagy raktárt tartok és a budapesti raktáraknál jóval olcsóbban árusíthatok.

Garnitúrák bámulatos olcsó áron kaphatók!

Tisztelettel
Id. Füstér Imre.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

A katholizizmus 900-ados emlékére emelendő márványablaknak előírás szerint való elkészítésére jutányos árak mellett ajánlom a ftenő Papság figyel-

mébe a már 45 év óta fennálló kőfaragó üzletemet.

Kiválló tisztelettel

Hávrának Antal,
 akad. szobrász és kőfaragó,
 Sz.-Fejérvár, Széna-tér és Királykut-utca sarkán.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minister úr ^{94.366}/_{1899.} szám a. kelt magas rendelete folytán értesítem Fejérmegye tekintetes tanügyi hatóságait, miszerint a

HYGIENA pormentesítő vállalat,

illetve a
 valódi amerikai DUSTLESS kizárólagos eladási jogát Fehérmegye területére átvettem
Kováts Pál, Székesfehérvár, Nádor-utca.

Kis- és kir. osztrák-magyar kizárólagos azak.

Homlokzat-festék-gyár
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szaját házában.)
 Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, ca. és kir. katonai intéző-ségek, vasutak, ipari-hányva és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítójá. E homlokzat-festékek, melyek méssben röoldhatóak, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítatnak és a mi a festék tartósságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.